

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

גיטין יא

עניין: רוב ישראל שבחול

שמותיהן כשמות עכו"ם

שו"ת מהרשד"ם יו"ד סי' קצט

גם החילוק שחלק מהררי"ק ז"ל לדעת האוסרים יש לחלק בנדון דידן, ונאמר דעד כאן לא קאסרי התם אלא דוקא התם שלבושו מוכיח עליו שאינו יהודי, מאחר שהוא לבוש האסור ליהודים, אבל שמות הגוים אינם אסורים ליהודים, וראיה לדבר דאמרינן בגיטין פרק א' (יא, ב), גיטין הבאים ממדינת הים, אעפ"י ששמותיהם כשמות גוים כשרים, מפני שרוב ישראל שבחוצה לארץ שמותיהם כשמות גוים, וגם בארץ ישראל היו שמותיהם כשמות גוים, דלא איכא בין ארץ ישראל לחול"ל אלא רוב, וכמו שנראה שם מפירוש רש"י (ד"ה אע"פ). ולא תימא דוקא שמות הרגילים ישראל וגוים יחד, אבל שמות מובהקים לגוים לא, שהרי מתוך דברי הרא"ש (שם סי' יא), משמע בפירוש שהיו ישראלים נקראים כשמות מובהקים של גוים, שכתב וז"ל, אמר ליה לא בא לידנו אלא גט שהיו חתומים עליו לוקוס ולוס והכשרנוהו, דכיון דלא שכיחי ישראל בשמות הללו, ודאי לא טעה השליח להחתים אנשים כאלה שהם דומים בשמותם לגוים עד שחקר ופשפש אחריהם ונודע לו שישאל הם והחתים. הרי בפירוש שישאל שקורא עצמו בשם שמות גוים מובהקים, ישראל כשר הוי, וכשר לחתום בגט³³⁶. וא"כ נוכל לומר כפי זה דבנדון דידן נמי אפילו לדברי האוסרים התם³³⁷, הכא מותר בודאי.

מהר"ל גבורות ה' פמ"ג

ודבר זה ענין ארוך מאוד. לכך אמר אלו לא היה נשאר לישראל שמם העצמי ולשונם העצמי ושאר דבר שהוא עצמי להם לא היה להם התחלה לגאולה, כי כבר נשתנו לגמרי ואין להם התחלה לגאולה. ולכך זכרו החכמים כי בזכות ארבעה דברים אלו נגאלו ממצרים, כי מאחר שהיו עומדים בתוך מצרים לא כמו הגליות שהם עתה שישאל כבר נעשו לעם כאשר לקחם השם יתברך אליו, ולא יתכן ואי אפשר שיהיה לישראל חבור אל האומות ובודאי הם ראויים לגאולה,

ויקרא רבה לב, ה

בעצמו שנגאלו ישראל על ידו. ר' הונא אמר בשם ר' קפרא ש"בשביל ארבעה דברים נגאלו ישראל ממצרים, שלא שנו את שמם, ואת לשונם, ולא אמרו לשון הרע, ולא נמצא ביניהם אחד מהן פרוץ בערנה. לא שנו את שמן,

אגרות משה או"ח ח"ד סי' סו

והנה יש מקום לומר דזה ששיבחו חז"ל ויק"ר ל"ב בגלות מצרים שלא שינו את שמותן הוא לקודם מתן תורה שלא היה היכר גדול בשביל קיום המצות דבני נח ובפרט שחלק גדול מישראל עבדו ג"כ ע"ז ורובו לא מלו את בניהם עד סמוך להגאולה כשהיו צריכין לאכול הפסח ש"מל אותן יהושע ומשמע שהיה רוב גדול לבד שבט לוי שהם מלו את בניהם כדכתיב ובריתך ינצורו בברכת משה ואף שפרש"י על אלו שגולדו במדבר היה זה גם במצרים כמפורש במדרשות, שלכן בשביל האמונה שיגאלו ורצו שיהיו ניכרין שהם ישראל הנהיגו להקפיד שלא ישנו את שמם ולא ישנו את לשונם ומטעם זה שייך זה להגאולה משום שבשביל אמונת הגאולה הקפידו על זה, אבל אחר מתן תורה אין לנו חיוב מדינא וגם לא מעניני זהירות ומוסר אלא מה שנצטוינו התרי"ג מצות לדורות והמצות שנצטוו לשעה וכפי שנאמרו בתורה שבעל פה ולכן לא הקפידו ע"ז רבותינו דהא אף עניני זהירות ומוסר ומעלה נמי נאמרו מסיני עיין בריש פרקי אבות ברע"ב ולא היה זה בקבלה שכן איכא מעלה גם אלאחר מתן תורה אלא שבזכות זה נגאלו אבותינו ש"אפשר לפרש שהיה מעלה ודבר טוב רק אצלם כדלעיל ולא אחר מתן תורה. ואף שמסתבר כן מסתפינא לומר זה בלא ראיות גדולות.

